СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 261. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 8-го листопаду 1940. No. 261. Jersey City, N. J., Friday, November 8, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АСЕМБЛИМЕНИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

НЮ ЙОРК. — В часі останніх загальних виборів вийшов з демократичної листи вже пятим наворотом на стейтового асемблимена Степан Ярема, який, як відомо, є українського походження і добре знаний серед українських кол в нюйорському стейті.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — В Джерзі Ситі вийшов на асемблимена до стейту Ню Джерзі перший раз з демократичної листи адв. Марсел Вагнер, також українського походження і добре відомий зо своєї діяльности в американсько-українських організаціях.

ВІДГОМІН ВИБОРІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія).—Бразилійський диктатор Ґетулїо Варгас висказав своє задоволення з приводу вибору Рузвелта президентом на третю каденцію і заявив, що тепер правдоподібно зверне Рузвелтові візиту, приїде до нього до Вашинґтону в гості. Рузвелт відвідував Варгаса в 1936 році.

Велику радість викликав вибір Рузвелта також по всіх інших полуднево-американських краях. В Уругваю часописи говорять, що перемога Рузвелта є перемогою демократії. Водночас газети додають, що вибори в Злучених Державах Америки, в яких 50 мілїонів людей могло цілковито свобідно віддати голос на свого кандидата, а також перед тим могли свобідно себе взаїмно критикувати та висказувати свої помилки, є блискучим доказом, що демократія ще не вмерла. Радість висказали також уряди та преса Нікараґви, де люди вже другий день радісно святкують перемогу Рузвелта, а далі — Чіле, Порторіко, Куба і інші.

ОТАВА (Канада). — Канадійський премієр Гепберн вислав ґратуляційну телеграму Рузвелтові з нагоди його перемоги. В Канаді є велика радість з приводу цього, бо хоч всі вірили, що Вендел Вилкі також є приятелем Англії і колиб вийшов президентом дав би всю можливу поміч Британійській Імперії, то все таки всі побоювались, що зміна уряду в Америці готова на якийсь час цю поміч припинити, або звільнити.

МЕКСИКО СИТІ. — Президент Мексика, Карденас, вислав ґратуляційну депешу Рузвелтові. Водночас мексиканська преса заявляє, що перемога Рузвелта означає далі фінансову поміч Мексикові шляхом купна від нього срібла; а також означає те, що Америка не буде втручатись у внутрішні справи Мексика.

ДАЛЬШІ ЗАКЛИКИ ДО ЄДНОСТИ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту Кордел Гол видав заклик до всіх американців, щоб тепер забули про вибори і єднались біля уряду, в ціли забезпечення себе перед зверхніми небезпеками. Він заявив, що тепер, коли поновно вибрано той сам уряд, можна буде в Америці повести сильнішу заграничну політику.

Подібний заклик видав Алфред Смит, що брав активну участь у виборах проти Рузвелта; Филип Рід, Голова Дженерал Електрик Ко., який водночас пригадував, що Америка тепер має перед собою велитенські завдання озброїтись і привернути повний добробут; та Джан Ґейнс, бувший підсекретар фінансів таки в кабінеті Рузвелта, який рік перед виборами розійшовся з Рузвелтом і аґітував за Вилкого.

ВИБОРЧІ ПРОРОЦТВА.

НЮ ЙОРК. — Тепер ріжні бюра публичної опінії, які не дуже помилились, хвалються на скільки вони були влучні щодо передбачення виборчих вислідів. Ті, що дуже помилились, мовчать. Бюро д-ра Ґелопа говорить, що його передбачення були досить влучні. Останнього дня перед виборами воно передбачало, що Рузвелт дістане 52 і пів відсотків популярних голосів, але здобуде велику більшість електоральних голосів, себто дістане 39 стейтів. Це приблизно сповнилось, каже д-р Ґелоп, та домагається від колюмніста ґен. Гю Джансона, щоб він зїв свою колюмну. Бо саме це обіцяв зробити ґен. Гю Джансон, колиб сповнились пророцтва д-ра Ґелопа. Ґен. Джансон відповів, що його колюмна невилика і нема що їсти, бо вона має всего 600 слів. З другого боку, каже ґен. Джансон, д-р Ґелоп в останніх днях дістав доброго страху за свої пророкування і почав зменшати шанси вибору для Рузвелта. З початку він передбачав для Рузвелта не лиш електоральні голоси, але також далеко більше популярних голосів.

Цілковито лихими пророками показались інші бюра, зокрема Дона, яке говорило, що Вилкі дістане 364 електоральних голосів і вийде величезною більшістю президентом. Найкраще пописався „Форчун Меґезин", який предсказав вислід виборів майже до йоти.

ОСТАТОЧНІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ

Остаточні обчислення виборчих голосів дали такі висліди: Президент Рузвелт дістав 27 мілїонів голосів, Вендел Вилкі дістав 22 і пів мілїона. Ріжниця значно менша від попередних виборів, коли противником Рузвелта був А. Лендон. Зате електоральних голосів, які вцілости припадають тому кандидатові, що зискав у стейті хочби малу більшість, президент Рузвелт дістав 468. А треба лиш 256, щоб бути вибраним президентом шляхом більшости одного голосу. Щодо стейтів, то Рузвелт потягнув за собою 39 стейтів, а Вилкі 9.

ДЕМОКРАТИЧНА БІЛЬШІСТЬ У КОНҐРЕСІ.

Назагал демократи не лиш не втратили своїх місць у конґресі, але збільшили їх кількома представниками і сенаторами. В палаті представників демократи дістануть більшість 267 місць, а републиканці матимуть усіх представників 160. В сенаті демократи матимуть 66 сенаторів, републиканці 28.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗАКЛИК ДО ЄДНОСТИ.

Зараз другого дня по виборах 3,000 чільних демократичних і републиканських провідників влаштували в Карнеґі Гол в Ню Йорку масове віче в ціли привернення згоди і співпраці серед обох партій. Бесідники висказували за те, щоб американці забули про ту ворожнечу, яка роздвоювала їх на час виборів і взялись тепер до праці під проводом вибраного президента. Бесідники підкреслювали, що треба спокійно приняти рішення більшости і працювати разом для спільного добра, яким є Америка, її внутрішне життя та забезпека перед зверхніми ворогами.

ВИЛКІ ҐРАТУЛЮЄ РУЗВЕЛТОВІ.

Вендел Вилкі, який в день виборів до пізна вночі був переконаний, що вибори ще не рішені, післав ґратуляційну телеграму Рузвелтові аж другого дня, коли встав з ліжка і переконався, що вибори для нього таки програні. Він відразу вислав щиру телеграму до Рузвелта, в якій ґратулював йому за вибір та бажав доброго здоровля для дальшої праці для нації. Рузвелт відповів йому також теплими словами.

Крім того Вилкі виголосив промову через радіо та сказав, що тепер мусять усі єднатися і забути про ворожнечі. Водночас він заповідав, що засади, за які він боровся всетаки добрі і вони колись переможуть.

ТРЬОХСОТНІЙ АЛЯРМ ДЛЯ ОСТОРОГИ ПЕРЕД ЛІТАКАМИ-НИЩИЛЬНИКАМИ

Американські кореспонденти подають, що коли в Лондоні розніcся 300-ний алярм, заповідаючий новий налет німецьких літаків, то його приняло населення з далеко більшим спокоєм ніж приняло свого часу перший алярм. Що кілька минут показувався новий ряд літаків, що скинувши бомби на столицю, зникав в хмарах. І так тривало понад 12 годин без перестанку. Уже був ранок, а бомби ще падали. Одна бомба впала недалеко церкви, а в церковній галї були жінки і діти, що співали гимни. Спів перервано, щоб вийшов трохи дим, що наповнив галю наслідком поблизького вибуху бомби. Потім розпочато спів наново, так, якби нічого не було. Ось цей випадок є характеристичним для того, як британці приймають німецьке бомбардування.

ГРЕКИ ПОСУВАЮТЬСЯ В АЛЬБАНІЇ ДАЛІ ВПЕРЕД.

З грецьких воєнних комунікатів виходить, що грецька армія не тільки здержує італійські наступи, але завдає італійцям поважні удари, держачи в засідці коло 5,000 італійських вояків, що боронять альбанського міста Коріци. З Сальоники доносять, що грецькі частини вдерлись на 18 миль в глиб Альбанії. Знову з Атен подають, що в поблизу Коріци греки забрали в полон до тисячі італійців.

В ІТАЛІЇ ПЕВНІ, ЩО ІТАЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ПОБІДЯТЬ.

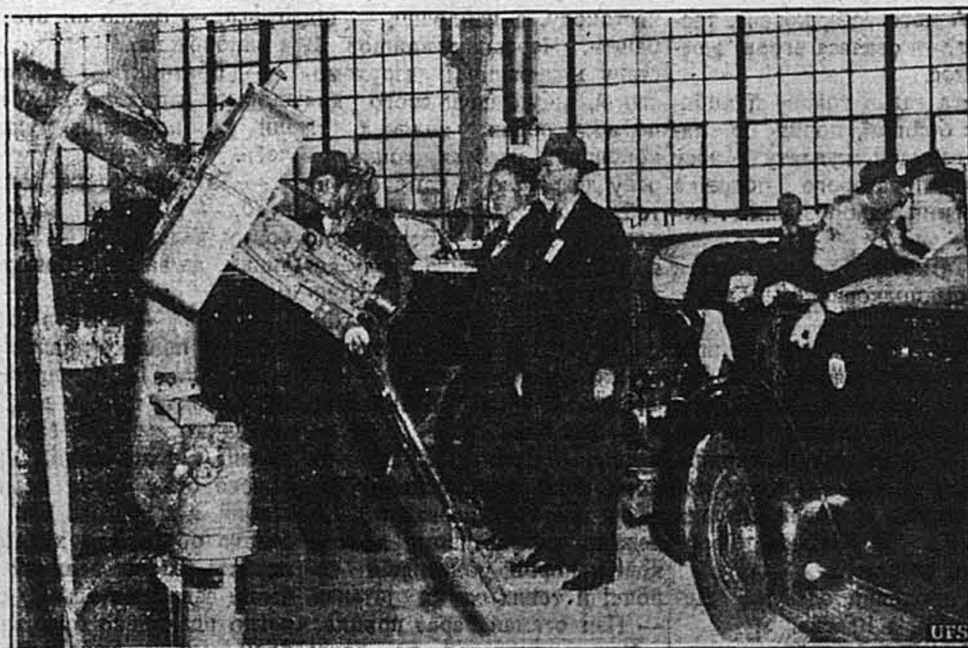
Італійські воєнні комунікати подають, що італійські війська в Греції відбили всі грецькі наступи і всюди ідуть вперед, а італійські летуни бомбардують грецькі міста й пристані.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ В ДОПОМОЗІ ГРЕЦІЇ.

Британійський уряд оголосив, що дав до розпорядимости Греції пять мілїонів фунтів штерлінґів на воєнні потреби, як теж заняв для воєнних цілей морські бази на острові Крета, що належать до Греції.

НІМЦІ ПРО БРИТІЙСЬКІ ВТРАТИ НА МОРІ.

Націсти твердять, що британські втрати на морі є тепер на 25% вищі від найвищих втрат підчас минулої світової війни.

ГОЛОВНИЙ ІНСПЕКТОР. — Президент Рузвелт відвідує фабрику літаків Бела в Бофало, Ню Йорк.

ЯК В ЕВРОПІ ПРИНЯЛИ ВИБІР Ф. Д. РУЗВЕЛТА НАНОВО ПРЕЗИДЕНТОМ

ЛОНДОН. — Урядові кола й весь британійський загал приняли вислід американських президентських виборів з надзвичайним задовіллям. В Рузвелті британці добачують справжнього приятеля, що вже дав докази приязни, зокрема тим, що відступив Великій Британії 50 контрторпедовців. Вправді в Англії не сумнівались, що Вилкі був би дав допомогу, але побоювались, що заки він перебере уряд, то позиція президента Рузвелта, якщоб він був програв, булаб слабка, а це могли використати Гітлер і Мусоліні для своїх воєнних і заборчих цілей. В побіді президента Рузвелта добачують британці скріплену воєнну допомогу Великій Британії.

БЕРЛІН. — Націстична преса добачує у вислідї американських виборів в першу чергу те, що американський нарід не хоче іти до війни. Назагал, як подають американські кореспонденти, німецька преса повела себе коректно. В Німеччині й так надіялись, що Рузвелт виграє. Замітне те, що в деякій пресі підкреслюється, що президент Рузвелт має тепер у своїх руках таку авторитативну владу, як її мають Гітлер, Мусоліні й Сталін, та що ту владу дав йому сам нарід. Далі кажеться, що президент зіcтав вибраний за свої соціяльні реформи, які націсти вважають першим кроком до поміркованої соціялістичної держави. Реформи президента Рузвелта називає націстична преса „революцією в американським публичним життю", бо вони ніби відступають від американської економічної традиції індивідуального успіху, а перехиляються до ідеї державного проводу.

РИМ. — З італійської преси можна відчути, що тяжко італійцям радіти з того, що в Білім Домі засів знову той, що є „анти-фашистом", „торговец війною" і одним з тих, що „є найбільш відповідальні за те, що прийшло до війни між державами „осі" і демократією". Та найбільше цікавить тепер італійців становище Рузвелта до війни, себто, чи він втягне до неї Америку. Далі італійці переконані, що поновний вибір Рузвелта президентом спричинить міжнародні комплікації.

ВІШІ. — З французької преси видно, що французи вдоволені з того, що Рузвелт буде надалі президентом. З того, що американський нарід зломив при виборах свою традицію, заключають, що американський нарід „схиляється в сторону авторитативного режиму".

ТОКІЙО. — В Японії вислід американських виборів вважають потвердженням американського загалу політики президента Рузвелта, зокрема його допомоги Великій Британії і Китаеви, як теж його оборони демократії. При тому преса підкреслює, що Японія, не зважаючи на вислід тих виборів, далі змагатиме завести в Східній Азії „новий порядок".

СТОКГОЛЬМ. — В Швеції відітхнули лекше, коли дізналась, що Рузвелт вибраний, та що буде задержана надалі дотеперішня американська заграничня політика.

БЕРН. — В Швайцарії переконані, що до Білого Дому вернув назад великий чоловік.

ІРЛЯНДІЯ ПРОТИВИТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Ірляндський уряд симпатизує з британцями у їх війні з державами „осі", але не думає відходити від невтральности і зміняти британсько-ірляндський договір з 1938 року, відступаючи Англії свої морські бази. Таке відступлення булоб для Ірляндії великим ризиком, бо нарід заявився за невтральністю і є за те, щоб її держатись. В Британії таки далі переважає опінія, що Ірляндія повинна допомогти Англії виграти війну. Це є велика перешкода для британських кораблів і літаків, що патрулюють море, що вони мусять переїздити чи перелітати попри ірляндські побережа і пристані, а не можуть там задержатись, щоб дістати паливо й те, що їм потрібне.

НОВИЙ НАСТУП НА ШВАЙЦАРІЮ.

РИМ. — Італійське радіо, а також і преса, заатакували дуже гостро Швайцарію за те, що вона є „про-британійська", а не невтральна. Заключають це з того тону, в якому преса пише про війну. Зокрема закидують швайцарській пресі, що вона передає „фальшиво" про воєнні події в Греції. Далі зазначується, що „італійська терпеливість щодо цього вже осягнула вершок".

ПРОТИ НАРУШЕННЯ НЕВТРАЛЬНОСТИ.

БЕРН. — Швайцарське воєнне командування зарядило затемнення цілої Швайцарії, кожної ночі, починаючи від 10. години. Це на те, щоб не могли перелітати над нею чужинецькі літаки. Заразом уряд заложив через свого посла в Лондоні „рішучий протест" проти британських перелетів через Швайцарію.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаду належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНЕЦЬ ОДНОЇ ТРАДИЦІЇ

У вівторок коло пів сотки міліонів громадян Злучених Держав пішло до виборчих льокалів, щоби дати там вислів своїй політичній волі, щоби вибрати керманичів цієї держави на наступних чотири роки. Уже це величанське число виборців є одним з замітних фактів політичного життя Америки, бо як довго стоїть американська держава, ще ніколи така велика маса людей не забрала голосу в політиці краю.

Вже ця велика участь виборців показує, що цілий край відчуває, що він переживає надзвичайні часи. Що вони не помиляються, про це не має найменшого сумніву. Можна сказати, що подібні критичні часи переживала американська держава лише два рази: раз, коли вона повставала, коло 160 літ тому; другий раз, коли її існування як цілости було заквестіоноване відступленням південних стейтів, коло вісімдесять літ тому.

На вагу ситуації зложилися й загальна ситуація в світі й специяльна ситуація в Злучених Державах: у світі йдуть революційні перевороти, в котрих квестіонується навіть самі основи, на яких спирається економічний і політичний устрій Америки, котрі згрубша можна би назвати капіталізмом і демократією.

Ця загальна критична ситуація світу була скомплікувалася ще й тим, що коли в світі зударилися зо собою сили, з котрих кожна представляє інший світогляд, в Америці прийшло до виборів, а в тих виборах поставлено кандидатом одної партії на найвищий уряд краю людину, що вже два рази була на цьому уряді. Можна припустити таке, що подібне поставлення тої самої людини втретє на кандидата на начального урядника держави не викликало би ніякої надзвичайної компліккації. Одначе, внаслідок певних специяльно американських тенденцій таке ставлення тої самої людини втретє вважалося противним традиціям американської демократії.

Американські виборці станули перед незвичайно складними виборами, в яких схрещувалися зо собою преріжні економічні й політичні питання. Підчас виборів громадяни могли зазначити своїми голосами лише, котрих кандидатів вони хочуть, а котрих не хочуть. Не могли вони зазначити, якої політики в ширшому чи вузчому значінні вони хочуть. Через те й за значіння виборів певно повстануть преріжні думки. Ріжні люди будуть їх пояснити на ріжний спосіб. Одні будуть бачити в них одобрення одної політики, інші іншої. Певно, одні погляди будуть мати більше слушности, ніж інші, але певно, що й найслушніші не будуть мати для себе строго наукових доказів, які на свої висновки має математика.

Одно все таки лишиться певним: своїм вибором у третє президентом Френклина Д. Рузвелта більшість американських громадян признала, що вона не вважає традиції проти кандидування на президентуру втретє обовязуючою.

Це ще не значить, що в Америці на майбутнє не буде людей, які далі держаться цеї традиції. Рішення виборців певно цих людей не переконало. Але на майбутнє, коли ця традиція мала би удержатися, вона буде мусіти добитися законного потвердження.

ЯК ЖИВЕТЬСЯ ПІД ДИКТАТУРОЮ

У своїх статтях у ріжних американських часописах Елізабет Вуд описує життя горожан у тоталітарних державах. Вона хоче видно в них виказати, на скільки вище стоять демократичні краї від тоталітарних щодо особистої свободи, свободи висказування своїх поглядів, й щодо свободи в родинним пожиттю. Вона видно переконана, що пізнавши це, читачі будуть ще більше дорожити демократичною свободою, якою тішимося в Злучених Державах і Канаді.

Молодь належить урядові.

Під націвським урядом, пише пані Вуд, діти належать до своїх родичів, лише, поки їм не скінчиться шестий рік життя. Потім бере їх під свою контролю держава, а родичам полишається лиш платити за їхнє удержання. Родичі полишаються лиш фігурковатими головами родини. Невдовзі опісля забирається дітей з їхніх домів і мине багато літ, аж вони знова повернуться домів. Але тоді вони вже будуть для родичів чужими, немовби членами іншого племени.

Бальдур фон Ширах, провідник молоді в Райху, сказав в 1932 році: Ми не будемо продукувати гуманітарних людей (чоловіколюбців) та інших слабодухів. Дайте мені шестилітню дитину на виховання, а вона буде належати до мене через ціле своє життя". Коли хлопцеві скінчиться 6 рік життя, вступає до елементарної школи. Його учителем є молодий „брунатносорочник", якого поставлено на це становище за його льояльність для націвської партії і за атлетичну здібність. Кожного ранку учитель витає свою клясу словами: „Гайль Гітлєр". Кожного ранку діти відповідають: „Нашим першим обовязком, як німців є любити і слухати фірера!" Їх учать: „Адольф Гітлєр є моїм „провідником". За кару кажуть їм писати на таблиці, серед крипок цілої кляси, по 50 разів таке речення: „Я брехав і тому я не є чистокровним арійцем".

Коли хлопцеві скінчиться 10 рік, він іде до середньої школи, яку за словами міністра освіти „ведеться в військовім дусі". Тут хлопці вчаться фізики не на прикладі яблука Нютона, але при помочі бомб. Ґеографія складається з мап, які представляють, якою в майбутности буде німецька імперія.

Тепер вони вступають до „Дойтшес Юнґфольк". Їхній рекорд послуху й атлетичної здібности держить від тепер партія, а їхнє життя в будуччині залежить від поведінки підчас цього періоду, що триває десять літ.

Кожну суботу проводять на тяжких вправах і вивчуванню підручника зброї. Кожний хлопець, що має 13 літ, мусить бути в стані маширувати 13 миль з 11-фунтовим пакунком. Якщо він впаде з ряду, його неміч записується до партійного рекорду.

Він взагалі нічого не читає з виїмком того, що йому дає партія. Його вся лектура історії, літератури і мов підпорядкована доктрині партії.

Коли хлопець у 18. році життя не дістане ґудзика зо свастикою, то йому не буде можливо зробити гідну кар'єру в націвській Німеччині. Якщо він його дістане, він складає присягу з 12 параграфів, з котрих перший звучить: „Фірер має завсігди слушність".

У таборі праці.

Хлопці проводять шість місяців у таборі праці. Кожного дня вони працюють по 6 годин з джаґаном і лопатою. Опісля вони мають служити два роки в армії. Дається їм докладне виховання в пропаганді, безконечні виклади про національний соціялізм і виставляється їх на небезпечні проби відваги, проби того роду, про які думається, що вони вже щезли на заході з дикими племенами.

Лиш кількох хлопців річно вступає до колеґії, і вони не скорше можуть там вступити, аж по скінченні своїх обовязків у таборах праці й армії. Вимоги при вступі строгі, одначе не академічні (наукові); вони складаються з рекорду апліканта в армії і здоровля. Студенти провадять перші два роки на студіювання політики, етики, економії національ-соціялізму.

Коли хлопці скінчать вишкіл, а їхні рекорди в урядових записках є добрі, вони можуть майже бути певними, що одержать урядове заняття або посаду в армії, найвищу професію в краю. Вони знають майже все, що треба знати про національ-соціялізм. Вони не були в своїм домі майже 15 років.

Всі мусять женитися.

Через те, що тоталітарний уряд відбирає всіх дітей від родичів і переміняє їх в знаряддя для держави, тому уряд уважає за свій обовязок заохочувати до подруж. У дійсности ця заохота так сердечно звучить, як тріскання батога.

У своїм посліху за нагромадженням людського матеріялу націвський уряд як що не заохочує, то принаймні толерує плодження дітей поза подружжям. Незаконних дітей признається законними, якщо їх родичі арійці.

Від всіх мужчин - наців вимагається, щоб завели родини, коли мають 24 роки. Деякі корпорації, а переважно урядові аґенції, видають осторогу, що парубки, що мають 25 літ, можуть сподіватися дальшого авансу, аж тоді, як будуть в стані бути мужами і батьками.

Робиться всякі заходи, щоб „прочистити струм крови в Німеччині". Є призначена стисла стерилізація для тих, що мають в загалі якісь унаслідженні недостачі, сключаючи расу. Лікарів карається смертю за затаєння якоїсь інформації. Є назначені специяльні суди для рішення стерилізаційних питань.

Бюро для видачі подружих дозволів піддає кожного аплііканта строгим фізичним оглядинам. Тільки здоровий може оженитися зо здоровою арієць з арійкою.

Давати інформації про контролю вродин уважається важкою державною провиною. Хто марнує родинний маєток і в той спосіб наражає на небезпеку удержання дітей і жінки, може бути засудженим на 2 роки вязниці. Парубкі дуже високо оподатковується.

Подружим парам дається ріжні винагороди. Чим більше дітей хтось має в родині, тим дешевше може він купити залізничі тикети. Переважній части молодих подруж дається вільні тикети до Гамбурга і Берліну коштами уряду, щоб вони могли побачити їхній край і бути гордими в плодженню дітей для нього.

При заключенні подружжя, німцеві позичають 1,000 марок у купонах, щоб за них купив товари для дому. Одну четверту довгу уневажнюється при народженні кожної дитини. Коли його річний дохід не виносить 8,000 марок, він одержує 10 марок місячного доходу для своєї третьої та четвертої дитини, а 20 марок для пятої і шестої дитини; таку допомогу виплачується їм правильно, поки діти не скінчать 15 літ життя.

Подружжя з жидами, заключені перед 1935 р., можуть бути розвязані, як судови не подастся іншої причини поза те, що подружжя є заключене з жидом або жидівкою.

Зневажливі зауваги про уряд або фірера можна вважати за причини до розводу, якщо вони вражають чуття мужа або жінки.

(Докінчення буде).

З КАНАДИ

I.

Канадійський українець про обставини в Західній Україні.

Дня 6. жовтня в Українській Галі в Венкувері тамошні українці мали нагоду почути оповідання очевидця, Василя Радзіча, про обставини в Західній Україні під большевицько - московською окупацією.

Мітинг, на якім промовляв Радзіч, згідно зо словами англійського часопису, скликала група українців, що є ворожо настроєна до совєтського режіму. На тім мітингу були приявні також кілька комуністичних прихильників. Радзіч утік зо Совєтського Союзу по арештованню совєтською поліцією і висилці його родичів на Сибір.

Свою промову розпочав він від того, що оповів зібраним як венкуверські комуністи, мабуть українського походження, кричали до нього, щоб мовчав і винісся чимскорше з Венкуверу. Але він тим не журився, що станеться з ним. Він не боїться їх і оповість все, що знає.

Ось такими словами розпочав оповідання Василь Радзіч, 23-літній канадійський горожанин, якого родичі є у країнці, а якого місцеві комуністи пробували застрашити, щоб не відважився говорити про бруталне поступування совєтських наїздників з населенням Галичини.

По згаданім мітінгу, як подає англійський часопис, три комуністи слідкували за Радзічем та радили йому на вулиці, що якщо цінить своє здоровля, то зробить найліпше, як винесеться з міста. Найшовши його на протязі тижня знова в місті, вони повторили свою давню погрозу. Та з неї Радзіч і далі нічого собі не робить. Він є сильно збудований і смілої вдачі, занадто багато перейшов на протязі минулого року, щоб дався застрашити порожними погрозами большевиків. Арештований три рази совєтськими чекістами, а раз японською поліцією, він знає, що це значить наражатися на дійсну небезпеку.

Радзіч родився 1917 року в Виндзор, Онт., де його батько, що саме перед великою війною прибув з Західньої України, працював в автомобілевій фабриці. У 1928 р. вернув Радзіч з родиною до Галичини, купив собі там сільське господарство і збудував цегольню. Його син Василь, щоб не служити в польськім війську і не стратити брітійського громадянства, приїхав в 1937 р. на кілька місяців до Канади, а опісля знов вернув до своїх батьків у Західній Україні. В осени 1939 р. наступила большевицько - московська інвазія, як польський уряд і військова команда втекли на румунську землю. Хоч совєтська влада заявила тоді устами свого премієра і комісара закордонних справ Молотова, що вона приходить „визволяти" Західню Україну з польського ярма, за молодим Радзічем почали шукати Ґ. П. У. як за чужинцем. Родичів Радзіча, хоч вони були українського роду, арештовано за те, що були „куркулями" і разом з іншими середньо маючими мешканцями села, висилено чи вигнано. Молодий Радзіч ховався по сусідних селах між приятелями. Згідно з його словами, дальше ступає большевицька влада, там зараз крайна нужда. Все середники поживи забирає зараз червона армія. Тому й дуже мало полишилось з поживи для галицьких українців, з яких багато відразу почали голодувати. У часі зими, що наступила, багато бездомних українців позамерзало на смерть. У тому часі молодий Радзіч дістався до Львова і зателеґрафував до брітійського консуляту в Москві, благаючи помочі. Одержавши румунську, французьку й італійську візу, мав переїхати до Румунії. Одначе його чекісти арештували і завернули. Опісля дістався він до Москви, де спродав два свої одяги і черевики за 1,200 рублів і за ті гроші дістався через Сибір до Владивостоку. Большевицька влада дала йому вкінці візу в тій надії, що він буде помагати викликати революцію в Канаді. У Владивостоку большевицька поліція перешукала його до нага і пильно оглядала його пашпорт, одначе не знайшла нічого підозрілого. Один з большевицьких чекістів стукнув до чола Радзіча, вдивляючись в нього проникливо та говорячи: „Хотів би я знати, що там міститься".

Опісля дістався Радзіч до Тцуруга в Японії. Там був арештований японською поліцією, бо не мав гроша на дальшу подорож. За одержані гроші від товариша подорожі, американця, за зроблену йому прислугу як англійсько - російський перекладач, зателеґрафував до брітійської амбасади в Токіо, а та загарантувала заплату за його перевіз з Кобе до Венкуверу, куди він прибув 26. серпня б. р.

(Докінчення буде).

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(74)

XVIII.

Другого дня надвечір Крига підіхав до хутора старого запорожця, Дмитра Гулого.

Так само, як і хутір Гудими, маєток Гулого огороджено було густим, цільним, міцним і високим частоколом, з тою хіба ріжницею, що на січовий взірець, огорожу було поставлено на шанці, — отже, довкола хутора, опріч цієї майже кріпости, було викопано глибокий рів. У частоколі, в ріжних місцях, пороблено було діри для мушкетів і гаківниць, а над брамою навіть підносилася невисока рублена вежа, що з бойниці її визирала паща гармати, що-правда деревляної, але згуста окутої грубими залізними обручами.

— „Добре забезпечився старий вояка, — думав Крига, пильним оком знавця оглядаючи укріплення. — Якщо справді в його збройниці знайдеться хоч стільки вогнепальної зброї, скільки дір у частоколі, то жаден загін татарський не здобуде хутора... Це добре..."

Він ще раз озирнувся, кинувши оком на займище характерника. Кругом хутора, з одного боку, від річки Тясмина, була толока, вигін для худоби: пастухи коло череди, коло коней, коло овець у ріжних місцях спокійно стояли, спершись на свої киї, й з полінкуватою цікавостю стежили здалеку за незнайомим їздцем. З другого боку, по той бік хутора, зеленіли поля всякої пашні. В одному місці, на широкому, розложистому спаді до річки, можна було пізнати величезний баштан, облямований уже височенькими довго - й широковистими стеблами пшінки та пишними зеленими соняшниками по краях. То там, та сам вешталися люди, а на баштані працювало сапами кількоро зігнутих жіночих постатей.

— А чого тобі, козаче, треба тут? — озвався згори, з вежі голос.

Крига задер голову й побачив у бойниці, поряд із пащею гармати, кудлату голову якогось пристарого чоловіка з довгими запорозькими усами.

— Та хотів би побачитися з паном полковником Гулим, відповів Крига.

Собаки в дворі, почувши чужого, позбігалися до брами й зняли страшенне валування.

— Десь на пасіці полковник! — намагався перекричати собак голова. — А хто добивається?... А бодай ви виздихали!... Ги звідки? Треба сказати старому...

— Городовий осавула, Денис Крига, з Канева.

Голова ще раз оглянула гостя з цікавістю й заховалася. За хвильку почув Крига, як вона покрикнула на собачню, відігнавши її від брами, а далі все стихло. Чекаючи, поки його впустять, канівський гість оглядав уважно околиці й невеличку, але міцну фортецю старого характерника.

Сонце заходило. Довгі тіні послалися від верхівника, від частоколу, а найдовша — від башти. Чередник вийшов із стану мальовничої нерухомости й, жбурляючи свого кия по неслухняних волових та корововячих хребтах, гонив череду до річки. Те саме робив табунщик з другого кінця широкого вигону. Безпорадно скаржилися на свою дурну долю вівці... На баштані зібралися до гурту дівчата й жінки, скинувши сапи на плечі й весело перегукуючись.

Нарешті брама розчинилася.

— Вїжджай, пане осавуло, в двір, — промовила вже знайома пелехата просива голова на широких плечах, що належали здоровенному чоловікові в чорній полотняній сорочці й таких самих штанах. — Пан отаман зараз прийде.

Крига не дався на друге прохання і вїхав брамою на широкий двір, що скидався швидше на маленький січовий майдан. Брамний зачинив браму, й гість тепер тільки зауважив, що він орудує лише лівицею, що, замісць правиці, в нього теліпається брудний, порожній рукав.

— „З колишніх невольників, мабуть, — подумав про себе Крига. — Видно по вусах, що з запорожців..."

— Братчик? — не втерпів, щоб не запитати, він, кинувши на порожній рукав, — де?...

— Та братчик же, пане осавуло, — відповів, замикаючи браму, пелехатий. — Під Фелиним, де загинув батько Самійло.

— Чув, — хитнув головою Крига й почав оглядати двір.

По один і по другий бік його стояло по три довгі хаті, що скидалися на запорозькі курені, тільки менші. Далі з одного боку була величезна стайня, а з другого так само велика обора для худоби. У глибині зеленів великий овочевий сад, а по всьому садові рясно розкидано було вулії з бджолами, — отже, разом і сад і пасіка. Перед хатами теж красувалися ще не старі, але великі, високі й розлогі липи, а під ними стояли довгі столи з довгимиж таки скамницями до них.

— „Хм... все просто, не по-панському, — думав Крига, — алеж кріпко й ґрунтовно, по-господарськи..."

Під валування псів підіхав він до стайні, зіскочив з коня й почав розкульбачувати. В цю хвилю з саду вийшов здоровенний дідуган із сивою чуприною на голові, дбайливо підголений, з білими вусами, що спадали йому аж на груди, в чистій полотняній сорочці з шириченими, як у попівській рясі, рукавами, в темно-червоних широких запорозьких штанах і чорних чоботях. Ішов, не поспішаючись, але твердою ходою, і здалеку вже вдивлявся в гостя.

— Семене! — гукнув на безрукого, — що же ти не гукнеш на когось із хлопців, щоб узяли коня? Є хто на стайні?

— Прокіп, батьку.

— Кажи йому взяти коня!... Кинь тую справу пане осавуло, — без тебе впорають.

Крига лишив коня й пішов назустріч запорозькому патріярхові.

— Здорові були, батьку отамане! — промов, низенько вклоняючись.

— Здоров, здоров, сину!... Вони тричі почоломкалися.

— Як тебе?... Крига, либонь, казав Семен?...

— Денис Крига, батьку.

— Міцне, холодне, прізвище... Чи не братчики найменували?...

— Братчики, батьку.

— Таж я кажу... То ти з братчиків?... Ну, ходи до хати: десь іздорожився добре, — з Канева ти?

— З Канева, батьку, але по дорозі ночував на хуторі в нашого полковника.

— якого це?... в Петра Гудими?

— У нього.

Легенька тінь промигнула світлим обличчям старого січовика, й Крига догадався, що не у великій уподобі в нього канівський старший. Та господар же звіяв тую тінь, і в ясних старечих очах його знову засвітилася привітність.

— Ти від нього до мене?

— Ні, батьку, сам від себе. Маю діло одно до вас.

(Дальше буде).

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

Допомога жертвам війни.

На протязі останніх двох місяців Український Конґресовий Комітет відбув кілька нарад, на котрих була обговорена основно справа допомоги українським збігцям та іншим жертвам теперішньої війни в Европі. Були пороблені заходи, щоб дістати дані про розміщення українських воєнних збігців по ріжних країнах Европи та наладнати звязки з комітетатами, які забезпечували б безсторонний розподіл допомоги на виключно гуманітарній основі.

Стверджено при тому, що всі еміґрантські українські орґанізації в Европі, які виступають під фірмою Українського Червоного Хреста, це або відділи Червоного Хреста тої держави, де ці орґанізації находяться, і тому підлягають розпорядкам чужої централі, або це звичайні допомогові комітети. Тому в кожнім випадку треба провірити, які громадські групи в них заступлені.

На нараді Конґресового Комітету, що відбулася в Ню Йорку 19-го жовтня, стверджено, що допомога українським збігцям можлива покищо тільки в тих країнах, що не обхоплені війною. Комітет продовжає далі підготовчу акцію, а тимчасом закликає українських громадян в Америці, щоб переводили збірки на місцях на Допомоговий Фонд і пересилали зібрані суми на руки касієра Конґресового Комітету.

Згідно з даним йому на Конґресі у Вашинґтоні дорученням Конґресовий Комітет буде контролювати збірки, перешле їх при першій можливости на допомогу українським жертвам війни і буде здавати прилюдні звіти з допомогової акції.

Рекордовання української музики.

Йдучи назустріч піднесеному з ріжних сторін бажанню, Конґресовий Комітет рішив дати почин до рекордовання зразків українського музичного мистецтва у виконанні визначних мистецьких сил. Згідно зо загальним бажанням, в першу чергу мають бути зроблені рекорди українських пісень у виконанні хору проф. Олександра Кошиця. Попри добровільні датки, кошт рекордів буде покритий передовсім замовленнями тих, що хочуть їх мати.

Для переведення цеї справи Конґресовий Комітет покликав до життя комітет рекордовання творів українського музичного мистецтва і запросив у його склад музичних фахівців: Олександра Кошиця, Теодозія Каськова (Нюарк), Льва Сорочинського (Олифант), Івана Королишина (Дітройт) і Петра Ординського (Ню Йорк). Цей комітет має завдання спопуляризувати справу рекордовання української музики, орґанізувати збірку датків і замовлень на рекорди та займатись мистецьким виконанням рекордованих творів. До помочі музичний комітет може покликати ширший комітет з громадян, що готові помогти цій культурній справі.

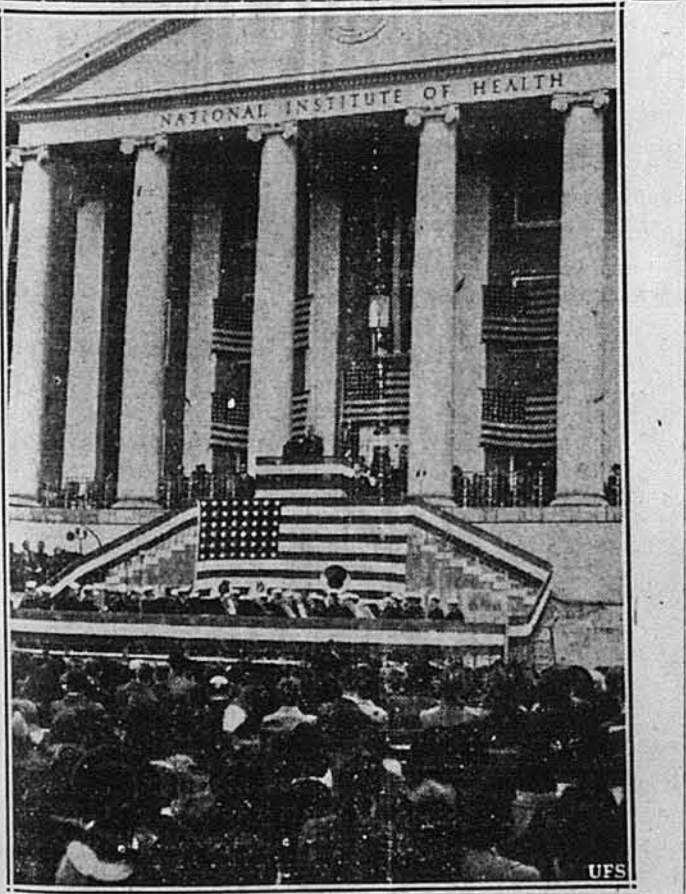
На нараді Конґресового Комітету з 19-го жовтня усталено в порозумінні з представниками музичного комітету, що в першу чергу буде зарекордовано 20 хорових пісень у виконанні хору проф. О. Кошиця. Ухвалено приступити негайно до збирання замовлень і належитість наперед, назначено ціну $10.00 за цілу збірку („сет'') 20 пісень (десять обобічних рекордів). У продажі ціна рекордів буде значно вища. Замовлення і гроші приймає касієр Конґресового Комітету.

Рекордовання пісень хору О. Кошиця зачнеться аж тоді, коли буде зібране достаточне число замовлень. Конґресовий Комітет завідує зложеними грішми, робить виплати в звязку з рекордованням і бере відповідальність, що замовляючі дістануть рекорди, або гроші будуть їм звернені.

Склад Української Конґресової Ради.

На останнім засіданні з 2-го листопада у Філядельфії Конґресовий Комітет рішив пригадати усім центральним орґанізаціям Української Конґресової Ради, що Конґрес Американських Українців у Вашинґтоні доручив виконання ухвал Конґресу і дальше наладнання акції тутешних українських орґанізацій на допомогу державним змаганням України Конґресовому Комітетови.

У звязку з тим Конґресовий Комітет заявляє, що кожна центральна орґанізація в Конґресовій Раді, яка почала або пічне вести окремо акцію в політичних або інших справах, яких наладнання Конґрес доручив Конґресовому Комітетови, тим самим перестає бути членом Конґресової Ради.

ПОСВЯЧЕННЯ. — У місті Бетесда, Меріленд, посвячено Краєвий Інститут Здоровля, виставлений коштом 4 міліонів долярів. У своїй промові на святі президент Рузвелт підчеркував вагу здоровля для „повної оборони".

З МУЗИКИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ювилейний концерт нюйорської греко-католицької парохії, що відбувся 27. жовтня в „Карпатія Голл", пройшов з великим музикальним успіхом. В концерті брали участь артисти: п. Марія Сокіл, проф. Антін Рудницький, як теж хор церкви Св. Юра, під проводом п. Теодора Онуфрика.

Для мене було цікаво почути, не знаю вже який раз, нову обробку наших народніх пісень в „концертовій" формі солоспіву з фортепіаном. Про **засади такого опрацьовання нашої пісні недавно була цікава статтия проф. Рудницького в „Свободі", а на концерті була нагода ще раз прослідкувать, як ті засади переведено в діло.** І треба сказати, що дійсно маємо діло з цілком новим і цікавим явищем в галузі обробки народньої пісні взагалі. Замісць співу з традицийним „супроводом" фортепіана, як то водиться здавна, маємо **дует голосу з інструментом,** в якому ролі обох партнерів є рівно цінні, й при тому цілком самостійні, але обєднані одною провідною ідеєю, заложеною в мельодії. В процесі ділання цих двох чинників провідна ідея твору переводиться в голосі зо всіма його вокальними засобами та в зєднаню зі словом, і разом з тим таж ідея ломиться в морі фортепіянової техніки в цілком инчі форми виразу, розкладається на всі фарби спектру, мов світло в водограю, а мельодія, майже постійна-непорушна, звязує й обєднує все в одну цілість. І ви чуєте не спів, якому „пригрaє" фортепіян, а **дует** голосу з інструментом, а разом з тим чуєте нашу пісню в такім пишнім і новім уборі, якого вона до цього часу не знала. Все вабить вас новиною, цікавить, иноді чарує, иноді непокоїть, але завше дивує й осліплює. Такого опрацьовання пісні не має жадний народ. Українці можуть з гордістю сказать, що їхні композитори зробили великий вклад в світову музичну літературу, вклад, який ще чекає своєї оцінки, але у всякім разі небувалий до цього часу і цілком ориґінальний.

Але що дорогий крам викликає й більші вимоги, то й цей новий напрям в трактовці народньої пісні та її опрацьованню викликає деякі завваги та побажаня. Ці завваги й побажаня виникають перше всього в галузі орґанічного, чи льоґічного звязку фортепіянової партії з вокальною, по старому кажучи — голосу (мельодії) й акомпаніяменту. Цей звязок цілком природно полягає в дечому, що взято власне з мельодії, яка є темою роботи, її ґрунтом, а також обєднуючим первнем. Це спільне „дещо" й вяже та обєднує обидві самостійні партії в один дует. Отже треба сказать, що в переслуханих піснях, в деяких моментах, а иноді і в цілих номерах, пересада в самостійности партій приводить подекуди до цілковитого нищення цього орґанічного звязку, або навіть до такої розбіжности, що тільки загальна созвучність дозволяє обом партіям на співпрацю, — фактично-ж вони так взаємно далекі, що коли їх розєднать та переслухать окремо, то ніхто не сказав би, що вони були колись разом, та є частинами одної цілости. Отже це гасло робить враження від усього твору, що маємо діло не з живим орґанізмом, а з випадково схожими, але ріжними по суті звучаннями, зручно обєднаними в інтересах моменту („ad hoce") не льоґічно конечністю, а тільки капризом композитора. Так як буває в „джез музиці" (нехай мені буде вибачено за вульґарне порівнання): Там на тлі широкої мельодії, цілком чужої загальному, инчого сенсу, характеру й темпераменту, вирізблюється муринську „частушку" зо всіма її африканськими спеціями-шумами, химерною акцентіровкою, дражливими сінкопаціями й инчими дикунськими прикрасами, не зважуючи на те, що головна мельодія не має нічого спільного з цим добром.

Далі. Пишна високо-віртуозна фактура тих укладів творить фортепіянову переладованість, порушує в дуеті рівновагу обох партій, вокальної й інструментальної, та уводить останню за межі орґанічного їх звязку. Як і пересада в самостійности, вона отягчає самий твір, та при всій ріжноманітности в дрібницях, творить загальну одноманітність завдяки звуковій перенасичености та завше однаковій температурі. В деяких місцях слухач помічає просто фізичну потребу меншої звучности, більшої простоти й стриманости. В очах починає мерехтіти від цеї пишної сорокатости в стилі „рококо" й око шукає не фарб та цяцькованої позолоти, а простого дерева й каміня, щоб відпочить. До того ж в деяких місцях, особливо в перегрaх між віршами пісні, ця пересада переходить в стомлюючу, зайву балаканину, межуючу з базіканням (Барвінського „Косарі", „Ой, зійди, зійди"), і тим розхолоджує й понижає тонус враження.

А саме, головне що композитори, опрацьовуючи пісню, деколи забувають ґенезіс пісні, та те, що вона є твір не тільки музикальний, а в першу чергу **словесно - музикальний.** Себто, що порядок її чинників такий: подія (сюжет), слово, що розказує про подію (літературний бік), а потім мельодія, що оспівує подію (музикальний бік пісні). Отже в нашій пісні музика родиться зі слова, а не навпаки, і через те підлягає йому й повинна ілюструвать сюжет, та розкривать емоціональну суть слова. Тож директиви дає в першу чергу слово, а музика їх виконує. Через те, коли маємо діло з піснею, то й хочеться чути в фортепіяні те, що діється в пісні. Тут-же часто буває таке, що фортепіян товчеться **сам** по собі, не звертаючи уваги на пісню, а пісня в цей час виспівує своєї. В таких моментах і виявляється найбільше розрив, чи брак, орґанічного звязку між обома партіями дуету. Від цього тратить на цінности й вазі вся цілість, а пересада в самостійности партій може бути виправдана тільки звуковим боком справи, себто цілком формально. Колиб такими пишними засобами були ілюстровані хоч головні частини пісні, підкреслені головні менти сюжету — це булоб ґрандіозно. Тодіб і технічна сторона опрацьовання булаб льоґічно виправдана й зрозуміла.

(Кінець буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Казис Відікавсказ, Філядельфія, Па. — Простуємо згідно з Вашим донесенням, що б. президент Литви, Антанас Сметона ще не прибув до Злучених Держав.

Нову щіточку до зубів належить перед ужиттям поставити до склянки зо зимною водою. Це запобіжить випаданню волосся зо щіточки і продовжить її вжиття.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори Тов. Любов, від. 45., відбудуться у неділю 10. листопаду, в домі Тов. Горожан, 817 Н. Френклін ул. Проситься членів, щоби зійшлись зараз пополудні, бо опісля будуть збори окружних від. У. Н. Союзу. Пригадується членам, котрі запягають з вкладкою, щоб старались її вирівняти, бо у цім місяці буде замкнення книг і прийде контроля. Не гарно буде контролі дивитись на це і перечитувати довги. Хто з членів хоче вписати нового члена, може це зробити сего тижня і причинити членство в рядах У. Н. Союзу. Приходіть всі на збори почуєте як стоїть справа і які користи приносить орґанізація. — Василь Страковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Геодор Малик, сер.

ФРАНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу 9. листопада, в год. 7. вечером в У. Н. Домі, 2171 Вакелінг ул. На ці збори обовязково має явитися кожний член без ріжниці, чи буде платити чи ні. Є дуже важні справи до полагодження. Довгуючим членам пригадується, щоби вирівнали свої залеглости. Проситься членів не забувати про нових членів до У. Н. Союзу. Сповнім свій обовязок, щоб наш відділ не остав позаду інших. — Уряд: М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219. відбудуться в суботу 9. листопада, в укр. гали, 675 Савт 19 стр., в годині 7. вечером. На тих зборах обовязково мають бути приявними всі члени відділу, бо є до полагодження біжучі справи, як рівнож балю, і влаштування 20-літнього ювилею відділу. Напоминається членів, щоби платили свої місячні вкладки на зборах, бо на те є збори; не можна притягати до останнього дня, бо тим робиться прикрість урядові, котрий мусить вислати розмет начас до головної каси. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас; А. Мудровський, фін. секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори т-ва ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 10. листопада, в год. 12:30 пополудні в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклин вул. Просимо членів прийти на збори завчасу, бо в другій годині розпічнуться окружні збори відділових урядників У. Н. С. — Уряд: Я. Лешняк, секр.

IRONDEQUIT, N. Y. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка від. 289., відбудуться в неділю 10. листопада, в 2. годині пополудні, в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Збори Сестрицтва Рож. Пр. Богородиці, від. 36 відбудуться в неділю, 10. листопада в гали церковній в годині 2. точно. Уряд взиває членкині, щоб явилися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Припоминається тим сестрам, котрі довгують, щоби прийшли на збори і вирівнали свої вкладки. Приходіть сестри на означений час і приведіть зо собою нових членів, а отримаєте нагороду за приєднання. — За уряд: Марія Гойсак, предс.; Настазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ТОЛІДО О. — Місячні збори Бр. св. Николая, від. 167., відбудуться в неділю, 10. листопада, в 2. годині пополудні в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, котрі повинні бути полагоджені на тих зборах, а не притримувати до річних зборів. Пригадуємо довгуючим членам, щоби сплачували свої вкладки та залеглий процент, щоби потім не нарікали, що їх назвиска є читані на річних зборах. — Д. Медецький, предс.; Т. Василинюк, кас.; Ів. Кульматицький, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339., відбудуться в суботу, 9. листопада, в годині 6.30 вечером в домі Громади, 322 Лоренс Стр. Проситься членів місцевих і позамісцевих, щоби точно прийшли начас, бо є важні справи до вирішеня. Також проситься членів, щоби вирівняли залеглі довги, бо це місяць, в котрім ми замикаєм річні рахунки. Тож кождий член повинен мати на увазі, щоби контроля не перетягала довгів на другий рік, як також, не критикувала уряду. Тому кождий член повинен сам себе пильнувати, щоби не наразитися на сузпензу, а потім нарікати, що уряд тому винен! Отож тут вини уряду нема тільки членів, котрі зволікають платити свої вкладки. Також проситься Вас членів вписати нових членів до У. Н. Союзу. — Уряд: Ів. Сорока, пр.; Ів. Янька, касієр, Ів. Сорока, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться 10. листопада в год. 2. пополудні у Набожинського. Проситься всіх членів прибути на збори. Припоминається довгуючим членам, що Товариство не буде за них платити, до У. Н. Союзу; наколи не заплатять, будуть суспендовані. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Збори Тов. Ур. Січ, від. 59., відбудуться в суботу 9. листопада, в год. 7.30 вечером в гали під церквою. Пригадується членам, що оголошення подається на збори на то, щоби члени приходили на збори, як рівнож щоби місячні вкладки були на руках урядників найпізніше до 20. кожного місяця. Тоді уряд не буде спізнятись з висилкою розмету до головної канцелярії. — Д. Чернявський, предс.; М. Галькевич, кас.; І. Глива, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Дністер, від. 361., відбудуться в суботу, 9. листопада, в Карпатія Галі, 217 Іст 6 вул. у Ню Йорку точно в год. 8 вечером. Присутність усіх членів є конечна та обовязкова. — В. Іваник, рек. секр.

СИРАКЮ, Н. Й. — Місячні збори Ур. Тов. Січ, від. 39., відбудуться в неділю 10. листопада, в сали Укр Нар. Дому, в годині 3. пополудні. Всі члени обовязані на цих зборах явитись, точно начас, бо є важні спра до полагодження. Рівнож проситься членів, щоб поможности сплачували свої залеглі місячні вкладки, як також вирівнати інші довги. — А. Гайдук, предс.; І. Лесюк фін. секр.; А. Кудлик, кас.; І. Каменюк, рек. сер.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ И ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК ДО: "SVOBODA," 81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N.J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Бр. Св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 10. листопада, в 12. год. в полудне, в салі церковній при Оклей і Райс вулл. Просимо всіх членів обовязково явитися на збори. — Ф. Васильовський, предс.; О. Дутчак, кас.; Т. Шпікула, секр.

WHITESTONE, N. Y.—Мітинг Тов. „Просвіта", від. 129., відбудеться в суботу, 9. листопада, в 8. год. вечером в домі тов. Стелі Левіцкої, 149-17 — 16 Road. Проситься всіх членів прибути на цей мітинг, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару після статута. — М. Мрикало, предс.; М. Баран, кас.; М. Дзярський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Звичайні місячні збори, Тов. Укр. Нар. Союзу, від. 292., відбудуться в неділю, 10. листопада, в год. 2. пополудні в гали Укр. Нар. Дому при Martin. Панове союзовці, рік зближається до кінця і Ви кожний повинні, запитати себе, що Ви в тім році зробили для відділу і Союза. Є ще нагода, зробити до кінця року. Я маю на думці приєднування нових членів. Рівнож пригадую тим членам, котрі мають за звичай чомусь затягати з вкладками, хай кожний старається їх вирівнати, щоб мож зробити начас відповідне замкнення книжок. Ті члени, котрі ще не поплатили за тикети, щоб кожний заплатив на зборах. Не пробуйте звертати тикетів, тільки гроші, щоб оминути не бажаних аргументів. — Іван Форись, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілія Андрусевич, касієр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Дарахівщина, від. 275., відбудуться в гали церковній, Сусик і Грін вул., в неділю, 10. листопаду, вечером точно в 8. год. Поситься членів і членкиць як рмісцевих так і позамісцевих, бо є важні справи до полагодження. Кожний член і членкиця повинні вирівнати свої вкладки перед річними зборами, щоб урядники могли здати чистий рахунок на річних зборах. — Гречин, предс.; Рибак, про. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Зоря", від. 69., відбудуться в суботу, 9. листопаду, о год. 8. ввечер в Карпатія Гали, 217 Іст 6 вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — Михайло Ликтей, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Над Збруча, від. 280., відбудуться в неділю, 10. листопада, в год. 2. пополудн. в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакаванна Ав. Проситься всіх членів прибути на ці збори в означенім часі. Рівнож пригадується довжним членам, щоби старалися вирівнати залеглости і рівнож платити перед 25-тим. — За уряд: О. Запоточний, В. Захарчук, Р. Рубльовський.

ЧЕСТЕР, ПА. — Збори Бр. Св. Св. Духа, від. 237., відбудуться у неділю, 10. листопада, в 3. годині пополудні в Укр. Н. Домі. Проситься членів прибути конечно і на означений час. — Уряд.

НОРТГАМПТОН, ПА. — Мітинг Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44., відбудуться в неділю 10. листопада в українській православній гали на Нупорт Евни в годині пів до другої пополудні. Взивається всіх членів прийти на мітинг і заплатити свої місячні вкладки. Особливо ті члени, котрі більше довгують, то при кінці року повинні свої довги сплатити і на будучий рік більше не затягати.— За уряд: В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334., відбудуться в Укр. Нар. Домі в неділю 10 листопада, в 12. годині в полудне. Проситься всіх членів прийти на збори й вирівнати свої залеглости, бо рік кінчиться, так щоби не переносити довгу на другий рік, бо се не добре буде про новий уряд, котрий буде вибраний на рік 1941. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр. і касієр; І. Жук, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В середу, 6. листопада, умер у Ню Йорку член 361. Відділу У. Н. Союзу

СТЕФАН ДЕРКАЧ.

Покійний походив зо села Стінка, повіт Бучач, Галичина. Родився 1876. року.

Полишив жену Йосифину й сина Михайла, котрий є в Старім Краю.

Похорон відбудеться в суботу, 9. листопада, в 2. годині пополудні, з похоронного заведення 136 Іст 7. ул., звідки тіло буде відправлене на цвинтар Лінден, Н. Дж.

Нехай земля буде Йому пером!

П. Кучма, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ТАРЗАН ч. 148. Незавважена пересторога.

"I SAID I'D KILL YOU IF YOU WARNED THE APE AWAY, AND I WILL," ZALIM RAGED.

„Я сказав, що вбю тебе, коли перестережеш малпу і це виконаю", засичав люто Залім.

TARZAN CALMLY FOLDED HIS ARMS. "THEN WHO'LL FIND THE ELEPHANTS FOR YOU?" HE CHALLENGED.

Тарзан спокійно зложив на грудях свої руки і відповів: „Хто тоді знайде для тебе слонів, за котрими шукаєш?"

ZALIM WAS BALKED. HIDING HIS DEFEAT IN CURSES, HE COMMANDED THE PROCESSION TO MARCH!

Залім зупинився. Він почав клясти, щоб закрити свою прогру. Тепер він звелів цілій валці іти далі.

MEANWHILE, LOYAL BOHGDU IGNORED TARZAN'S WARNING. HE RACED TO AID HIS FRIEND, NO MATTER WHAT THE RISK.

Тимчасом вірний Богґду далі спішив Тарзанові на поміч. Він не звертав уваги на пересторогу Тарзана.

UNITED FEATURE SYNDICATE, Inc.

REX MAXON -148-